

Historia Chrząstowa

Począwszy od roku 1960 Chrząstów jest jedną z dzielnic Koniecpola. Osada leżąca na prawym brzegu Pilicy powstała prawdopodobnie w XII wieku. "Kronika Polski" podaje, iż w 1145 roku syn Bolesława Krzywoustego, Władysław II Wygnaniec, stoczył z młodszymi braćmi, Bolesławem Kędzierzawym, Mieszkiem Starym i Kazimierzem Sprawiedliwym, bitwę, a "modły odprawiono w kościele chrząstowskim".

Osada powstała w miejscu, gdzie bród pozwalał kupcom przeprować się przez rzekę i wędrować na Kurzelów, Małogoszcz, Sandomierz, lub Mstów, Wieluń, Wrocław. Miejscowość liczyła od pięciu do dziesięciu drewnianych domów, czyli mogło ją zamieszkiwać 20 - 30 mieszkańców. Opracowana przez historyków mapa gospodarcza Polski w XII wieku pokazuje w tym rejonie kilka miejscowości, wśród nich Kurzelów, Małogoszcz, Żarnowiec i Chrząstów.

Pierwsze historyczne informacje o parafii Chrząstów pochodzą z 1154 roku. W skład parafii wchodziły wsie: Chrząstów, Koniecpol Stary, Luborcza, Radoszewnica, Nowopole, Wąsosz, Kozubiec, Kuźnica Grodziska, Magdasz, Zagacie. Powierzchnia parafii wynosiła około 84 km z 288 mieszkańcami. Osada z kościółkiem pod wezwaniem św. Mateusza i Macieja znajdowała się prawdopodobnie w rejonie ulicy Żeromskiego (okolice gospodarstwa dworskiego).

Początek XVI wieku to wielka europejska fala reformacji. W latach 20. ruch ten dotarł do ziemi chrząstowskiej. Na parafię wyraźnie oddziaływał Secemin, gdzie było biskupstwo ariańskie. W kościele chrząstowskim przestano odprawiać nabożeństwa, zaniedbano świątynię. Ten stan rzeczy doprowadził do zawalenia się kościoła i upadku parafii. 2. listopada 1544 roku siedziba parafii została przeniesiona do Nowopola.

Od tego czasu osada Chrząstów wegetowała przez kolejne 300 lat jako wieś służebna. Druga połowa XVIII wieku stanowiła dla Rzeczypospolitej okres rozwoju gospodarczego. Na ziemię koniecpolską przemiany gospodarcze dotarły dopiero w pierwszej ćwierci wieku XIX, kiedy odkryto złoża rud darniowych i postanowiono zmienić koryto rzeki Pilicy. Po przemieszczeniu koryta rzeki pałac Czapskich (później Potockich) wraz z innymi zabudowaniami znajdował się w Chrząstowie. Tam wybudowano młyny, gorzelnię, cukrownię i pudlingarnię (1833), browar, tam też uruchomiono w 1827 roku zakład hutniczy. Za sprawą hrabiego Henryka Potockiego w latach 1904 - 1910 wybudowano linię kolejową Herby - Kielce z usytuowanym na Chrząstowie dworcem kolejowym Koniecpol.

Rodzina Potockich stworzyła nowoczesnie zorganizowany i zarządzany system folwarków, prowadziła racjonalną gospodarkę leśną. W 1923 roku na terenie Chrząstowa powstała szkoła. Po drugiej wojnie światowej zostały tu usytuowane Zakłady Płyt Pilśniowych, Zakłady Remontowo - Montażowe, drobne zakłady usługowe, sklepy.

W odbudowanym po zniszczeniach wojennych pałacu Potockich (1961) stworzono kompleks obiektów sportowo - rekreacyjnych (stadion, basen, kort tenisowy, park), który przyjął nazwę: Ośrodek Kultury Sportu i Rekreacji. Oddano do użytku kompleks domków kempingowych, wreszcie hotel Gościniec.